

IZHAJA VSAK DAN

radi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačnje se izključno le upravi „Edinosti“. Platljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; za naročbe brez dopolnane naročnine, se upravnica ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 2-20, za pol leta Kron 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konvencij lista „Edinost“. — Natianila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-59.

BRZOJAVNE VESTI.

Radoslavov in Genadijev o vzrokih katastrofe Bolgarske.

SOFIJA, 16. (Izv.) Tu se je vršilo danes veliko zborovanje, na katerem je podal ministrski predsednik Radoslavov vladno oficijalno izjavo o vzrokih katastrofe Bolgarske. Radoslavov je začetkom govora opozarjal na resnost položaja, v katerem je prevzel sedanji kabinet vlado, in na velike žrtve, ki jih je pretrpela Bolgarska. Izjavil je, da je sedanja vlada podpisala Bukareški mir s izrecno pripombo, da pričakuje pravičnega ravnotežja na Balkanu in bo tudi še sedaj skušala mirnim potom in z diplomatičnimi sredstvi doseči revizijo pogodbe. Vezi med Turčijo in Bolgarsko postanejo še tesnejše, ko sklene Bolgarska z njo trgovinsko pogodbo. Razpust sobranja je bil potreben, da ljudstvo po toliki nesreči izreče lahko sodbo glede nalog, ki čakajo ravno sedaj Bolgarsko. In v to sodbo hoče vlada skrbeti za svobodno(?) volitve. Sedanji kabinet mora v prvi vrsti tudi zboljšati finančni položaj države in bo radi tega črtal vse nepotrebne izdatke. Velika skrb se mora posvetiti tudi oboroženju in opremljenju armade, da bo armada bolj ko kdaj prej znala varovati življenske interese bolgarske države. Nova bolgarska ozemlja dobe kmalu vse politične pravice in Bolgarska zgradi veliko pristanišče ob Egejskem morju, ki je zvezati z Dnevno. Za Radoslavovom je govoril finančni minister Tončev, ki je izjavil, da je katastrofo Bolgarske povzročila edinole zveza s Srbijo.

Nato je v skoro tri ure trajajočem govoru pojasnjeval zunanji minister Genadijev vzroke bolgarske narodne nesreče in skušal dokazati, kdo je kriv te nesreče. Med drugim je izjavil: Kabinet Gešov je vojno nezadostno pripravil, kajti armada je bila preslabo oborožena in ji je pomanjkalo sanitetnega materiala. Po prvih odločilnih bitkah s Turčijo je Gešova vlada pustila, da so se mirovna zavlačevala in to samo iz korektnosti napram Srbiji in Grški(?). Vlada je bila že takrat opozorjena na dolga postopanja zaveznikov in bi bila lahko sklenila s Turčijo sijajno mirovno pogodbo, ker Turčija ni zahtevala ničesar drugega kakor Dardanele in Carigrad. Vojna pa se je nadaljevala. Po bitki pri Cataldži so bili turški pogoji že manj ugodni, a še vedno izvrstni in bi Gešov lahko sklenil mir, a ni storil tega iz obzirnosti do Grške. Grki so igrali že pred Cataldžo jako sumljivo ulogo. On sam (Genadijev) je dospel pred Cataldžo in nasvetoval dr. Danevu, da naj sklene mir, ker je pričela groziti nevarnost od Srbije, Grške in Turčije. A vojne operacije so bile ustavljene šele potem, ko sta tudi generala Savov in Fičev uvidela potrebo premirja, ki je bilo potem tudi sklenjeno.

V tem trenutku se je pričela nesreča Bolgarske. Vlada ni znala izvojevati iz sijajnih zmag primernih koristi. Rumunija je kar čez noč formulirala svoje zahteve, Srbi in Grki pa so pričeli preganjati bolgarski življ v Macedoniji. Toda takoj premirje se je ponudila Bolgarski zopet nova ugodna prilika. Bolgarski bankir Kalčev je dosegel od 16. do 19. decembra pri Porti predajo Drinopolja, a Gešov se je kazal razžaljenega in grozil celo z

demisijo. Ni se hotel poravnati s Turčijo niti še potem, ko je odšel o pravoslavnem božiču general Savov na povabilo Nazim paše in ministra Noradunghiana v Carigrad in dobil od obeh zagotovilo, da hoče Turčija izročiti Drinopolje. Savov je Gešova takoj informiral o tem svojem razgovoru, a Gešov ni niti reagiral nato. Med tem je postajala situacija vedno bolj komplicirana in Rumunija je začela zviševati svoje zahteve. Vlada je puščala dr. Daneva brez vsakih instrukcij in ko so bila londonska pogajanja prekinjena, je Bolgarska zgubila vse prednosti položaja. Obdana od vseh strani od sovražnikov, je pričela drugo vojno proti Turčiji, v zvezi s tem, da so generali sami izjavili, da je obnovevne vojne velika pogrška. Po padcu Drinopolja bi morala Bolgarska takoj skleniti s Turčijo mir, a Gešov se je dal zapeljati od zvitihi srbskih in grških diplomatov, ki so hoteli bolgarsko armado najprej popolnoma izmučiti. Brez Greyjeve pomoči bi se nova mirovna pogajanja s nova mirovna pogajanja s Turčijo zavlačevala sploh do večnosti.

Glede konflikta z Rumunijo je izjavil Genadijev, da so velevali same nasvetovalne sporazume. Prečital je tudi brzojave takratnega bolgarskega poslanika v Bukareštu, iz katerih je razvidno, da je do zadnjega obstajala prilika za mirno doseglo sporazuma. Genadijev je končal: Vojna s Srbijo in Grško nikakor ni bila povod bolgarske nesreče. Bolgarska nesreča je bila le posledica načina, kako se je vršil boj s Turčijo. Ljudstvo in bolgarska armada sta izvršila svojo dolžnost. Nesrečo je zakrivila le diplomacija s svojimi napakami in ona je za nesrečo tudi odgovorna. Ko je prevzel Radoslavov vodstvo sedanjega kabineta, je takoj sklenil rešiti, kar se je dalo in vlada hoče tudi še vnaprej delovati na to, da zopet ojači bolgarsko narodno silo.

Kralj Alfonz odpotoval na Dunaj.

MADRID, 16. (Izv.) Španska kraljevska dvojica je odpotovala danes preko Pariza na Dunaj.

Kokovcev odšel v Berlin.

PARIZ, 16. (Izv.) Ruski ministrski predsednik Kokovcev se je odpeljal danes v Berlin.

Potovanje kralja Ferdinanda v Berlin.

DUNAJ, 16. (Izv.) Z ozirom na vesti, da namerava odpotovati bolgarski kralj Ferdinand v Berlin, izjavljajo v podočenih krogih, da so vse slične vesti neosnovane.

Avanzma v srbski armadi.

BELGRAD, 16. (Izv.) Danes je izšel kraljevski ukaz, ki proglašava avanzma velikega števila aktivnih in rezervnih častnikov. 430 podčastnikov je bilo imenovanih za častnike. Veliko število častnikov podčastnikov in vojakov je bilo odlikovanih.

Altmann izpuščen iz zapor.

DUNAJ, 16. (Izv.) Generalni reprezentant družbe „Canadian Pacific“, ki je bil, kakor znano, radi nezakonitega postopanja aretiran in izročen sodišču, je bil danes proti kavciji 150.000 K izpuščen iz preiskovalnega zapor. Preiskava proti njemu se še nadaljuje.

Mehikanske homatije.

MEHIKO, 16. (Izv.) Mehikanski konstitucionalisti so zavzeli danes mesto Ju-

rez in imajo tako sedaj vso mejo proti Mehiki in prosto pot za uvoz municije in orožja.

MEHIKO, 16. (Izv.) Nova zbornica se je konstituirala, a senat se ne more sestati, ker izostajajo katoliški člani.

LONDON, 16. (Izv.) Reuterjev urad poroča: Huerta je izjavil, da se ne umakne s svojega mesta za nobeno ceno in hoče nadaljevati svoje delo po pacifikaciji dežele. Opozoril je tudi na nevarnost, ki preti Evropejcem.

Nagibi naše zunanje politike.

Čudna so pota božje previdnosti, še bolj čudna pa so pota, po katerih hodi avstrijska politika. Vsaj tako se dozdeva nam Slovanom, ki ne vemo pravega odgovora, zakaj je naša politika taka. Ker pa čutijo posledice naše politike tudi Nemci, so se oglašili tudi ti in kličejo vladi: nehaj! Ali ta naša diplomacija ne sliši pritožb na eni strani in ne kliče z druge strani, ampak dirja po svoji poti naprej. Kakor v narodni pesmi tako smo se vpraševali tudi mi: „Kam pa to pride, kam to gre“, a odgovora nismo videli in tudi nam ga nihče ni znal dati. Domnevalo in ugibalo se je razno, a pravega ni nihče znal, ali mogel, ali tudi hotel povedati.

Sedaj pa nam je povedal to neki pruski general von Bernhardt. Z vsem njegovim izvajanjem se nočemo baviti, povedati hočemo le odlomek, ki nam daje pojasnila, kaj je nagib naši zunanji politiki, kaj je povod našim velikanskim zahtevam za vojaške namene, ki nam pove, zakaj kroži po Avstriji skoraj milijarda (že zopet milijarda) zakladnih listov. Izvajanja onega generala nam pripovedujejo, zakaj je prišlo tisoče tovarniških in drugih delavcev ob kruh in zaslužek, zakaj se zapirajo pri nas tovarne, zakaj so se pomnožili konkurzi, zakaj je denar tako drag, da ga trgovec in obrtnik ne moreta dobiti za visoke obresti. Izvajanja onega generala nam pravijo, zakaj naš kmet ne more dobiti posojila, zakaj je padel konsum vsega blaga pri nas, zakaj so plačilne razmere pri nas tako žalostne.

Ta pruski general pravi: „Avstrija mora ubijati vladodržnost Slovanov. Ako hoče ostati vevlast, mora nastopiti proti vseslovanskim težnjam. Kakor hitro bi prišli v Avstriji Slovani na površje, bi propadla Avstrija kot vevlast, izgubila bi svojo samostojnost. Zato tlačijo Avstrija Slovanstvo in to njeno početje se izraža tudi v balkanski politiki. Ne zahteva pa samo nemška korist, ampak tudi avstrijska, da Avstrija ubija premoč slovanskih narodov v svojih mejah. Da pa zamore izvrševati to svojo politiko, mora biti vojaško močna, da bodo imeli pred njo strah.“

Avstrija pa tudi mora v večji meri gojiti svojo vojaško moč in organizacijo, ker to zahtevajo koristi zaveznikov. Gre za bodočnost Nemčije kot vevlasti in Avstrija more koristiti nemški bodočnosti le, ako je primerno oborožena.“

Tako pravi ta general. Mi moramo plačevati milijarde, moramo dati skoraj 100.000 mož več vojaštva, da zamore naša vlada, po besedah pruskega generala, ubijati upravičene želje po človeka vrednem življenju slovanskih svojih državljanov, da more vlada ovirati in zavlačevati razvoj svojih slovanskih državljanov. Več voja-

štva in 1365 milijonov bomo morali plačati samo, da bomo nudili večjo varnost za bodočnost Nemčije kot vevlasti.

Torej namen vse naše politike je, zatiranje domačih slovanskih državljanov in oviranje razvoja Slovanov izven avstrijskih mej. Ako bi prišli na površje v Avstriji Slovani, bi baje po mnenju tega pruskega generala Avstrija propadla in izginila s površja kot vevlast.

No, pa hvala bogu, tako daleč pa menda vendar še nismo pri nas v Avstriji, da bi se morali ravnati po ukazih kakkega pruskega generala. Resnica je, da naše ljudsko zastopstvo, naš parlament, nikakor nima one moči, kakor bi jo moral imeti, da bi z uspehom mogel varovati koristi avstrijskega prebivalstva; toda nezadovoljnosti v prebivalstvu raste od dne do dne in more najti v najkrajšem času neprikritega izraza tudi v našem ljudskem zastopstvu. In potem je mogoče dvoje: ali pojde vlada, ali parlament, ali pa celo oba. In skoraj bi bilo želeli, da se zgodi to zadnje, kajti potem pač pridejo v dunajski parlament možje, ki ne bodo trpeli, da bi avstrijsko prebivalstvo plačevalo milijarde za zatiranje Slovanov in uresničevanje velenemskih idej.

Radovedni smo le, kedaj se znajde kak avstrijski general, ki bo javno govoril, kaj vse morate storiti v varstvo koristi Avstrije njeni zaveznici Nemčija in Italija in kaka mora biti njuna politika, da ostane Avstrija vevlast. Toda naj bi tudi poizkusil! V Nemčiji in v Italiji bi poskrbeli kar najhitreje, da ne bi govoril več, kajti to smejo le tam zunaj. Se je pač res že uresničil oni stari rek: Austria est in orbe ultima!

Zagrebško „Kolo“ v Trstu.

Komerz.

Žal nam je, da je današnja številka našega lista preozka, da bi mogli podati zaokroženo poročilo o vseh onih lepih, v našem burnem življenju res in to, žalibog, le trenutkih, ki smo jih mogli preživeti v družbi svojih milih bratov — „z ene strani“. Že samo, da bi na kratko posneli vse one navdušene in navdušujoče besede, ki so bile izrečene na sobotnem komerzu, bi nam prenapolnile stolpce našega lista, Torej samo v najozjih mejah!

Kot naš „kučegazda“ je otvoril komerz dr. Rybář in je podal besedo dr. Wilfanu, ki je naslikal dragim bratskim gostom naše delo, naše hore, naše vrline in naše napake v verni sliki, ki jo more podati le tisti, ki je sam ustvarjal v težkem boju in morda tudi zagrešal ono, kar smo mogli nuditi njim, ki so prišli, da vzamejo s seboj najboljši spomin slovenskega Trsta. „Od Balkana do Triglava je narod, ki živi še v suženjstvu, toda ta narod je izpregledal in izpoznal, kje je njegova bodočnost. Bojev je bilo in bo treba, da pride ta narod do svoje zmage, do svoje svobode, do svoje sloge — od Triglava do Balkana!“

Ali hočete lepših besed, kot jih je izpregovoril predsednik srbske Citalnice Aničić na naslov hrvatskega „Kola“:

„I na ovoj mrtvoj straži
pjesma tvoja krijeji i snazi,

— ali to mesto je bilo prazno — vojvoda je izginil.“

Zunaj v veži pa so odzvanjali koraki oborožencev.

V skoku je svignil Raffaello k vratom, da bi jih branil, ali že je vdrla skozi nje notri tolpa črnih postav — usmiljenih bratov — ne tiho in neslišno, kakor delajo sicer, ampak trdega koraka; odzvanjalo je kakor od železa in kute jim niso otepale okolo prs in rok, ampak sede napeto, kakor da so potegnene čez oklep.

Raffaello se je umaknil — oko Luce je gledalo skozi odprtino kute voditelja črnih. Ali še predno ga je spoznal, je čul Alessandra ostri glas — ozrl se je proti pragu — tu je stal oboroženi za orjaškimi vojščaki visoko gori na stopnjah in je zaklical: „Tega primite, rujavga — ta je, ki je zapeljal mojo ženo!“

Pokazal je na Raffaella.

„In tistega, ki stoji tam ob ležišču v črni kapuci, grškega čarovnika, ki skuša s hudičevimi umetnostjo vzbujati mrtve! In vi, usmiljeni bratje, doli s pokrivali z glave, da vidim vaše obraze, kajti ne zaupam več nobeni kuti!“

(Dalje.)

PODLISTEK.

Norec vojvodinje.

Florentinska novela Ernsta Remlna.

„Lopov jej je dal vonjati strupa,“ je nadaljeval stavec, „in slutim tudi katerega. Kajti ono malo sredstev, ki jih pozna zaupnik vojvode in s katerimi razpolagajo Medici, sem jih poizkusil vse glede njihovega učinkovanja in protičinca. Ko ste tako prihiteli in zahtevali mojo pomoč, sem uganil takoj, kaj se je utegnilo tu zgoditi; in pri sebi pod obleko imam, s čimer edinim jej more pomagati človeška umetnost. Molite. Obljubiti vam ne morem še ničesar, ali s pomočjo Device Marije upam, da se posreči. Bog na Križu bodi hvaljen, da ste me tako hitro poklicali! Sedaj pa mirujte povsem in pustite me na posel.“

Raffaello je stopil v stran; plašno-izbuljenimi očmi je sledil spretnim rokam zdravnika, ki so, ko je še govoril, na rahlo odgrnile sukno s Clarissinih prsi ter odprle

svileno srajco, tako, da je ležalo pred njima nepokrito belo lepo telo Clarisse.

Potem je vzel Mauropulos iz nedrij leseno škatljico in je odvrtil nje pokrov. Z mazilom, ki je bilo v njej, je potegnil preko srčne jamice vojvodinje in je zmlel s koncem platna, obrnivši previdno v stran glavo in usta.

Potem je stavec čakal — a hkratu se mu je zasvetil pogled, kajti zdelo se je kakor da so se prsi ležeče stresle rahlo.

Raffaello je stal tresoč se od strahu. Sedaj je potegnil zdravnik drobno stekleničico, v kateri je bila neka sista voda, in pa ojster nož. S tem je zarezal nekoliko razpok v kožo, a skozi male odprtine je kapljala iz stekleničice kaplja za kapljo one tekočine. Skrbno je štel kapljo za kapljo.

Kar naenkrat je Clarissa, kakor da se težko bori za sapo, odprla mrtvi ustnici, a tudi slonokoni vrsti blestečih zob sta sli krčevito narazen. V isti hip je zli stavec še ostalo vodo v usta.

Hitro je vrgel zopet odejo čez njo, jo pritisnil enkrat s prstom trdo na vrat, se potem prekrizal in sklenil roki drugo preko druge, nagnivši se pobožno kakor k molitvi.

da budemo kao stijena ljuta,
kod koje će svakog puta
otpor naći dušman kleti
kad nam tlači ponos sveti.
Zato pjevaj mnogo ljeta,
uzor-diko našeg svijeta:
sve za narod, koji bdije
od Balkana do Adrije!

Kako je nato zavrelo v nas navdu-
šenja in samozvesti, ko je v imenu trža-
ških Hrvatov g. Costaperaria poudarjal,
da je vse tu okrog tega italijanskega Trsta,
ki je v resnici prav tako naš, slovenska
zemlja in da so tu naši bratje Hrvatje
sicer gostje, toda vendar doma. In kako
so potem prihajale iz dna srca čestitke
podpredsedniku „Kola“, dr. Javandu, ki je
prav te dni praznoval petindvajsetletnico
svojega delovanja pri tem vzornem kul-
turnem društvu. Pa one prisrčne ovacije,
ki so jih priredili potem vsi oni mnogo-
brojni častilci naše lepe glasbene umetno-
sti njenemu navzočemu predstavitelju —
Parmi!

A to delo, to skupno delo naše ju-
goslovanske kulturne, narodne vzajemno-
nosti ni še končano, saj se šele komaj
začenja. Za to pa je treba dela in še en-
krat skupnega dela nas vseh, kar je tako
toplo priporočal tajnik „Kola“, profesor
Grünwald, proslavljajoč našo tržaško slo-
vensko vzajemnost, našo tržaško slovensko
slogo, kjer si je Slovenec s svojim bratom
Hrvatom in Srbom v resnici brat in brat.
Krasen, diven je bil ta večer. Ne
morda po praznih besedah, temveč po de-
janju. Kje si še kedaj videl to? Padla,
izginila so vsa nasprotstva: slovenski
Trst je objemal Jugoslovanstvo! Bog daj
in sreča jugoslovanska, da ta kal ne za-
mre v svojem spočetju, da požene, vzra-
ste in obrodi!

Po našem morju.

Popoldne so si naši dragi gostje iz
belega Zagreba ogledali naše sinje morje
in našo obal. Kdo bi mislil, da more to-
liko občinstva na „Volosko“, ki nas je
ponesla iz pristanišča tja dol do Miljskega
zaliva in potem nazaj mimo mesta, mimo
naših pozdravljajočih Barkovelj in Mira-
marja do slovenske „zagvozde“ — Gr-
ljana. Naša pesem je plavala tja preko
valov, a tam od kršnega obrežja so pri-
hajali naši pozdravi, naši, kakor je naše
to obrežje. Naše morje, naše ladje, ki
plovejo po njem, naše zastave, ki so po-
zdravljale s čolnic, in vse ono ljudstvo,
vse od Šklednja pa do Barkovelj, mimo
cesarskega Miramarja pa do naših ribičev
ob grljanskem zatonu — videli so naši
bratje iz ravne Posavine, da je resnica,
da je morje Adrijskega v resnici slovan-
sko, res naše prav tam, kjer si ga naj-
bolj lasti tuje.

Vzlic temu, da biva sedaj članica ce-
sarske rodbine v Miramaru, so si vendar
Kolaši mogli ogledati ta krasni košček
naše zemlje. Ogledali so si park, a pred
gradom samim je povabila nadvojvodinja
Marija Josipina na kratek pogovor vodi-
telja dr. Rybára s Kolovim tajnikom prof.
Grünwaldom in dr. Jedrowskim. Menda
je prvikrat ob tej in taki pri-
liki zadonela pred cesarskim
gradom miramarskim naša ju-
goslovanska himna „Lepa naša do-
movina“, in visoka gospa je le obžalovala,
da ni bil to popolni zbor Kolašev, ki jo
je zapel s svojimi tržaškimi spremljevalci.
Oddelek pevcev se je namreč že jutraj
odpeldjal v Pazin, kjer je priredil koncert.
Nadvojvodinja se je zanimala celo tudi za
to, kedaj se zopet povrnejo zagrebški pevci
v svojo domovino, a izrazila je svoje od-
krito priznanje naši lepi pesmi.

Na verandi našega gostoljubnega „Gr-
ljana“ se je potem zopet zbrala vsa družba
in naši Zagrebčani so čuli tu ob naši lepi
jadranski obali, kako se spajajo s šume-
njem jadranskih valov zvoki Hajdrihovega
„Morja Adrijskega“.

Zagoreli so potem bengalični ognji, ra-
kete so švigale v zrak, zaorila je naša pe-
sem, in „Voloska“ je zopet zazrazdila po
valovih ter ponese naše goste in njihove
spremljevalce nazaj proti Trstu. Zavalo-
valo je nekoliko, zapihala je nekoliko
sapica preko morja, nekoliko se je zazi-
balo, toda vendar varno in brez nepravil-
nosti je priplula naša „Voloska“ do pomola.

Lep izlet je bil to, lep, kakor je lepa
naša obal, ob kateri je plula ladja, lep,
kakor je bila lepa ona radost, ki je na-
vdajala srca tistih, ki so prvikrat ali pa
tolikokrat in vedno občudovali ta po tuj-
stvu tako poželjni, a po nas tako zvesto
varovani kos naše zemlje.

Danes odhajajo naši bratje v beli Za-
greb. Upamo, da jim je bil čas, ki so ga
preživeli med nami, tako lep, kakor je bilo
nam njihovo bivanje med nami. V slovo
jim moremo le reči: Odhajate, odhajate
Vi, a Vaša duša, Vaše srce, Vaša pesem
je ostala pri nas; vzeli pa ste s seboj ono
naše, kar ste Vašega dali nam! Odhajate,
a vendar ste pri nas in ostanete! Ne, ne
poslavljam se: odhajajoče Vas spre-
jemamo!

Živeli!

—r.

Domače vesti.

Naše gledališče. Poročilo o včerajšnjih
predstavah priobčimo v jutrišnji številki.
Vseh podrobnosti o pravkar preteklih
slavnostnih dneh nismo mogli podati v
današnji številki. Kar smo danes morali
opustiti, nadomestimo jutri.

Porotno sodišče. Danes zjutraj, ob 9. uri
se odpre zadnje letošnje, kratko, porotno
zasedanje, z razpravo proti Jusufu Za-
hroviću radi zločina umora. Razpravi
bode predsedoval predsednik dež. sodnije
vitez Milovčić, dočim bode branil obtoženca
dr. J. Mandić.

Ker se je pri zadnjem zasedanju opa-
žalo, da porotniki, ki so slovenskega jezika
vešči, prihajajo na porote razprave precej
neredno, bi bilo želeli, da se vsaj v takrat-
nem zasedanju pokaže, da se naši porotniki
zavedajo važnosti njih funkcije.

Vzorne C. M. podružnice, ki so že do
konca oktobra prekosile z dohodki lanske
leto, so bile na Tržaškem sedeže (v okle-
pajih je sveta, za koliko so napredovale):
Greta (330); Sv. Ivanu (110); Sv. Ja-
kob (497); Sv. Križ (27, lani je opala);
Trst I. (116, nova); Kolonja (950,
nova). Par podružnic še ni poslalo letos ni-
kakih prispevkov. Prosimo lepo!

Čitatelji naj sodijo! Preleli smo: Dne
29. avgusta t. l. sem bil vložil prošnjo na
urad c. kr. namestništvenega svetovalca v
Trst za dovoljenje prenosa moje obrti —
žganjarne — s trga Goldoni št. 4 v ulico
Belvedere št. 17. Dne 26. septembra sem
bil pozvan na gori rečeni urad pred san-
itetnega referenta, ki mi je naložil, naj uredim
vse, kar je potrebno v zagotovilo zahtevane
čistoče. Uredil sem vse in potrošil okoli
2000 K. Dne 24. septembra me je vnovič
pozval sanitetni referent in mi povedal, da
je našel vse v redu. Šel sem pa
tudi k c. kr. namestništvu svetovalcu,
ki pa mi je izjavil v največje moje presene-
čenje, da mi ne more še reči nič gotovega,
ker se podelitvi zaprosenega
dovoljenja protivi konsorcij.
In res je bilo temu tako, kakor sem se
uveril na svoja lastna ušesa. Ne dajo mi
dovoljenja, ker bi delal konkurenco, češ, da
je v onih ulicah že mnogo žganjara. To pa
je ravno, kar ne odgovarja resnici.

Z Vojašničnega trga prihajaš v ulico
Commerciales, kjer se začnejo ona ulica —
Belvedere in se razteza tja do Campo Bel-
vedere. V tej ulici, na daljavo 450 korakov,
je samo ena žganjarna. Poleg tega so brez
te obrti bližnje ulice: Cecilia Rittmayer,
Commerciales, Ruggero Manna, San Anastasio,
Tivarsella, Paulana, Gasparo Gozzi in
trg pred kolodvorom.

Sedaj pa sodite, čitatelji, kaka dvojna
velja tu v Trstu. Po drugih ulicah je po-
več žganjarn, skoro druga poleg druge, v
oddalji niti 30 korakov. Na pr. na trgu Gol-
doni, ulica Stazione, Riva Pescatori itd. Za
druge ni zakona — samo zame je. Konku-
rence da se bojijo! Ta argumentacija je
velekarakteristična posebno zato, ker prihaja
od našega konsorcija. A drugod — kakor
rečeno — jih konkurenca ne ženira. Morda
pa je vzrok v dejstvu, da sem jaz — Hrvat
Bonifacič? Je že možno, da merijo nas z
eno, druge pa z drugo mero! In diven naš
zaščitnik je ta konsorcij. Ni dovolj, da drugi
delajo težave obrtnikom te stroke — dela
jih tudi — konsorcij. Vrag vzemi tako
pravo!

Gajo Bonifacič.
Blizu je praznik sv. Miklavža in
blizu Božič. Mala Slavica Papeževa je da-
rovala Družbi prav dobro ohranjenih igrač,
da jih podari svojim gojencem. Srčna za-
hvala dobri Slavici! Prosimo in prav toplo
priporočamo, da dobi mnogo posnemoval-
cev in posnemovalk, priporočamo pa po-
sebnost rodoljubnim Slovenkam, da se za na-
biranje igrač, blaga za obleko in primernih
darov žrtvujejo in tako oskrbe družbinski
malčkom, ki jih je le v samih vrtcih čez
1600, veselo miklavževanje, oziroma veselo
božičnico. Darovi naj se pošiljajo pisarni
družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani,
Narodni dom!

Svoji k svojim! Trdka Golob & Ko-
tovarna raznih stvari in čistil za kovine in
usnje, je zopet izročila družbi sv. Cirila in
Metoda 200 K. Imenovano trdsko priporo-
čamo tembolj toplo, ker je odlično, na ob-
širni podlagi zasnovano narodno podjetje,
edino na slovenskem jugu. Golobove izdelke
splošno hvajajo, zato je želeli, da se še bolj
vsestransko razširijo.

Ciril-Metodove podružnice so pri-
spevale leta 1912 K 71.157.08, a letos, v
času od 1. januarja do inkl. 5. novembra
1913. l. K 47.297.57. Da ne bomo nezado-
vali tudi v tem letu, nabirali moramo torej
do konca tega leta še K 23.877.51. —
Podružalce! Nabirajte marljivo članarino in
darila! Pošiljajte prispevke vodstveni bla-
gajni!

„Narodna zajednica v Opatiji“ je po po-
sredovanju blagodušnega pospoda poslanca
Valentiča iz Sv. Antona darovala 42 K v
podporo družbi Andreja Pečarja iz Sv. Lu-
cije-Portorose, ki je bil zaprt 6 tednov vsled
narodne zavednosti in laškega nasilja. Iskrena
hvala!

DAROV.

Za božičnico so nadalje darovali:
(Pola gospe Biček) Laura Zwitter 5 K,
Šovljanski 1 K, Grebenc 1 K, Paola Gržina

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (bliš gledališča Fenice)

Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi
glede cen, kakor tudi kakovosti. *Kolesar izber.*

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974.

špediter

Via Economu št. 10.

Prevozno podjetje

Sprejema razcarinjane vsakega koli blaga iz mitnic, dostavlja na dom.

POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdke „Cement“

TOVARNA cements „Portland“ v Splitu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni
8—9 in 2—3 in specializist za kožne in
vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½.

AGO

čevlji brez šivanja
in žeblijev

Izvršuje edino le

Franjo Cink v Trstu

ulica Cecilia Rittmeyer št. 12.

Izvršuje tudi vsako drugo naročilo točno
in ceno. — Na zahtevo pride tudi po na-
ročila izven mesta.

GOSTILNA

All' Antica Pompel TRST

Goldoni in na istem trgu se nahajajo
se toplo priporoča
slovenskemu občin-
stvu za oblen obisk. *Fran Marinko.*

SLOVENC!

Vaš narodni zla-
tar in urar

Alojz Povh

se nahaja na
trgu Barriera 3.

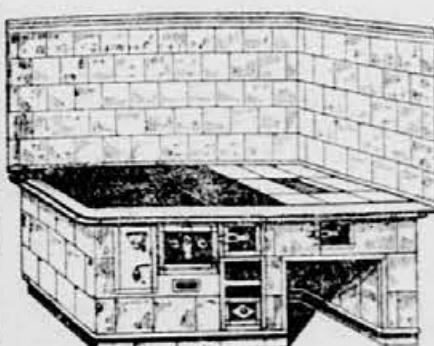
Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)

Prevoz mrličev na vse kraje

Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opčine št. 170; T. VITEZ
v Nabrožini na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghero); F. BRNETIČ
v Škodnju.Zaloga pristnih voščenih sveč lastnega izdelka.
Podjetje bogato preskrbljeno z najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato
opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjoznih. Krasna izbira vencev iz umetnega
cvetja, biservov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan obleke,
obuvala itd. — Za poročene, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih
vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne
cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih
zaloga podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ

Ivan de Lorenzo - Anton Ferfila

ZALOGA GLINASTIH PEČI
IN ŠTEDILNIKOV

Trst, ulica San Maurizio 9.

Velika izbira glinastih peči

v vsaki velikosti in barvi. Lastna
delavnica štedilnikov. — Izbira
plošč za stene pr. kuhinje,
kopelji itd. Izvršuje in popravlja
vsakovrstna dela te stroke. Na-
ročje se izvršuje točno. Spreje-
majo se naročila tudi na deželo

1 K, dr. F. A. 2 K, Geiger 1 K, Teply 1 K, Babič 1 K, dr. Bjelovučič 2 K, Strah 1 K, Frank 1 K, Mrak 1 K, Janko Furlani 1 K, Gostiša 1 K, N. N. 20 v., Marija Wilfan 5 K, J. Mihelič 5 K, Rešaver 1 K, dr. P. K. 2, Anton Turk 1 K, N. N. 50 v., N. N. 2 K, N. N. 40 v., Kalan 1 K, N. N. 30 v., N. N. 1 K, dr. Kuhl 1 K, N. N. 20 v., N. N. 1 K, N. N. 50 v., N. N. 60 v., K. Gibic 1 K, Stiglič 1 K, Pirih 1 K, Melanija Černe 2 K, Srb iz Belgrada 1 K, Katarina Lavrenčič 5 K, Šone 1 K, dr. Drobjaković 1 K, dr. Olipova Ivanica 2 K, Ant. Babnik 1 K, X. Y. 1 K, A. Tance 20 v., Gradišar 1 K, F. Rus 1 K, Žmave 20 v., Perhauč 2 K, Costaperaria K 1-50, dr. Rekar 1 K, Meljavec 1 K, Vrabec 1 K, Domicelj 1 K, A. Kalister 5 K, Giac. Lestan 2 K, Ivan Keček 2 K, R. P. 1 K, Kat. Baje 1 K, Furlan 1 K, Stana 1 K, dr. Čok 1 K, Ivan Kušar 5 K, Hočevar 1 K, Štegu 2 K, Dragutinović 1 K, Lastič Ante 1 K, Matejčić 5 K, dr. Abram 1 K, Frsn Lupša 50 v., inž. Nemeč 1 K, Munih 1 K, Klinar 1 K, Rovani 1 K, Železnik 1 K, Marica Godina 1 K, J. Kokalj 40 v., dr. Olip 1 K, M. Martelano 2 K, Umek 20 v., Pehani 1 K, D. Martelano 2 K, M. Lokar 60 v., Prinčič 1 K, Ivanišević 5 K, Golob 1 K, Bonefačič 1 K, M. Stiglič 1 K, Marta Šavnik 1 K, N. N. 20 v., N. N. K 1-50, N. N. 1 K, N. N. 1 K, N. N. 1 K, Kravos 50 v., H. P. 40 v., Schneller 1 K, Drago Stofa 1 K, Marušič 10 K, Dušan Mrkela 60 v., Vincencij Pavčič 30 v., Fritz 1 K, Jos. Mislaj 1 K, Perič 1 K, Liseč 3 K, Nečitljivo 40 v., Josipina Lah 20 v., Nečitljivo 1 K.

Nujno prosimo, da se nam v bodoče dopošljajo izkazi darov urejeni (po 1 K: ..., po 2 K: ...), ker nam odvajamo drugače preveč prostora, sami pa tudi nimamo časa, da bi jih urejevali ali celo prepisovali.

Ured.

— Neimenovanec je daroval posodo masti za otroški vrtec pri Sv. M. Magd. Zg., isti namen Neimenovan 1 K.

— Zbirka 50000 kamenčkov. Že izkazanih 21.136. Dalje nabrali Vera Ponikvar 100, N. N. 500, Vadal Lj. 100, Zorka Kravos 200. Skupaj torej 21.136 + 900 = 22.036 = 440.72.

Vesti iz Goriške.

Deželni pomožni uradniki in dnevnica-čarji v Gorici si ustanove društvo, kateremu bo namen štiti in pospeševati interese teh res slaboplačanih ljudi. So ljudje s plačo 100—120 K na mesec, vršijo pa večinoma uradniške posle.

Nesreča v Štanjelu. Ponesrečil je v torek dne 11. t. m. Alojzij Turk iz Komna, oče dvanajstih otrok. Bil je na postaji z vozom, v katerega sta bila vprežena dva konja. Ob dohodu tovornega vlaka sta se konja splašala in sta pomandrala Turka pod seboj, ki je stal pred njima. Nato sta tekla proti Koprivi ter se ustavila pred železniško čuvajnico, ker je čuval zatvoril zapornice. Turka so odpejli vsega pobitega v tržaško bolnišnico.

Konečno se je le dognalo, kdo je oni samomorilec, ki je v Gorici skočil z mosta v hudournik Koren na dan 1. t. m. Samomorilec se imenuje Alojzij Kadernac, 27 let, mlajr. Izkopali so truplo in sestra pokojnika je v njem spoznala svojega brata.

Skoro 100 let stara je umrla v Pustalah v bližini Čepovana Marija Plesničar, rojena leta 1814. v mesecu februarju. Žena je delala do zadnjega in pletla nogavice brez ocal.

Renjalki v ladjedelnici v Trliču. Povsodi se jih dobiva, kjer se da kaj izvožniti v škodo Avstrije, in tako so bili renjalki tudi v ladjedelnici v Trliču. Bili so in prihajali so še novi. Slednjič je vendar avstrijska oblast, ki ima sicer več obzira na renjalkole, nego na svojega državljana, izdala ukaz, da morajo renjalki vea iz ladjedelnice, dato ne gre, da bi delali važna dela v avstrijski ladjedelnici tuji podaniki. Opuščenih je že več italijanskih podanikov, druge odpustijo v najkrajšem času. Iredentovski listi so že po koncu in se hudelejo na Avstrijo, zakaj da preganja te tako dobre (za koga dobre?) italijanske delavce. Pri planinski železnici so delali inženirji iz kraljevstva in poznajo v Italiji prago do zadnjega kamna, sedaj naj bi tako natančno poznali še naše bojne ladje; dosedanje že lahko poznajo. Radi samo po sebi umiljivega koraka avstrijske oblasti bo sedaj zopet obilo hrupa pri iredentovcih, mi pa kličemo: ven z renjalki! Kruha — domačinom!

Iz Tomaja. Dne 13. t. m. je umrl v visoki starosti, v 89. letu, Anton Vitez iz Šepulj št. 17. Bil je najstarejša oseba tomajske županije.

Vesti iz Istre.

Portorož. Dne 13. t. m. okoli 6. ure zvečer je divjal tu strahovit orkan, kakršnega ne pomnijo najstarejši ljudje. Zdelo ni čutilo se je, kakor da je nastopil katastrofa en potres. Hiše so se tresle kakor ob močnem potresu, zidove je pokalo in se rušilo. Ljudje, prestrašeni, niso vedeli, ali bi bežali, ali čakali, da se zruši nad njimi dom.

movje in jih pokoplje v ruševine. Sicer je trajal orkan le pol ure, a povročil je velikansko škodo pri raznih napravah, javnih in privatnih nasadih in hišah tu kakor v okolici.

Mnogim hišam je popolnoma odneslo strehe in velike dele hotela „Adrija“ in „Central“. Privatna kopališča ob promenadi so deloma hudo poškodovana, deloma porušena. Kamenite ozir. zidane stebre ob vrtovih je metalo po tleh kakor ob najhujšem potresu. Nad dva metra širok jez med morjem in salinami je na več mestih zrušen in oni v Seclotih, ki je približno 4 km dolg, popolnoma razdejan. Istotako so tu uničeni vsi mostovi. Rarburkano morje je vrglo neko ladjo celo na cesto. Stojnico stražnika je izruvalo iz zemlje, neslo več metrov daleč in jo slednjič treščilo ob zid stražnice.

Da je bilo morje silno razburkano, je umervalo. Valovi so udarjali preko promenadne poti na cesto ter valili s seboj kamenje, porušili tudi neko kopališko utico in nanесли na cesto polno blata in morske trave.

„Staroslovanska akademija“ Leta 1902. se je ustanovila v Krku (na otoku istega imena) „Staroslovanska akademija“, znanstvena družba, ki hoče po svojih pravilih: 1) gojiti staroslovanski liturgijski jezik ter pospeševati njega učenje, in 2) gojiti glagoliško cerkevno petje. Ta namen hoče dosežati: z društvenimi sestanki, z akademičnim izobraževanjem mladih duhovnikov v cerkvenoslov. jeziku, z objavljanjem knjig in društvenega glasila in pa s pevsko šolo za gojitev stsi. cerkvenega petja. Udje so: častni, ustanovni, podpirajoči in redni. — Redni plačujejo le 5 K na leto ter dobivajo društvene publikacije; podporni so tisti člani, ki plačajo enkrat za zmerom 100 K (to so lahko tudi društva, šole, zavodi, korporacije, uredništva...). Za častne člane je imenovala akademija doslej Jargiča (zaradi njegovih znanstvenih del o glagolici in stari slovenščini), škofa Strossmayerja in Posiloviča in prof. De Nunzia. Med ustanovniki (300 K enkrat za vselej) so n. pr. finančni višji svetnik dr. Vitezić, škof Mahnič in kanonik Parčič; med podporniki nahajamo poleg duhovnikov-glagoljšev tudi zdravnika dra. Ožbolta na Reki, upok. gimn. ravnatelja R. Strohala v Zagrebu, ki je že napisal mnogo lepih spisov o glagoliških spomenikih, potem dra. J. Vajsa, docenta češke univerze v Pragi, ki priobčuje že nekaj let znamenite razprave o glagolici in slovanski liturgiji, i. dr. Rednih udov je doslej 145. Žalosten simptom bi bil, ako izmed mnogostevilnih slovenskih profesorjev-slavistov ne bi pristopili akademiji nobeden. Da hoče to društvo delati pozitivno in resno, nam kažejo njegove dosedanje publikacije (n. pr. „Glagolska notarska knjiga vrbničkoga notara Ivana Stašiča“, „Vajsove študije o prevodu malih prerokov“, rimsko-slovanski vesperal, oblikoslovje i. dr.) in tudi letošnji „Vjesnik“.

Iz velezanimive vsebine tega zbornika naj omenimo: „O Slovencu Juriju“, „Priloge za literaturo hrv. glagolskih spomenika“, „Glagolski recepti, egzorcizmi i zapisi“, „Još ob le glagolice na Kvarneru“, „Glagolski pobirči“, „Osvrt na djela o glagolici“ itd. Avtorji prispevkov so: V. Premuda, M. Oršić in I. Milčetić; urednik je prof. Nikola L. K.

Književnost in umetnost.

Koncert zagrebškega „Kola“

V program sobotnega koncerta nahajamo same slovanske komponiste, od Glinke do današnje dobe, kar je treba z našega slovanskega stališča samo odobravati. Le škoda da se je vrnilo par točk, arij iz oper, ki posebno ne prijajo koncertu tako resnega značaja.

Prva točka, Novakova „Cvijecje“ iz narodnega vrta, so prosto prirojene narodne pesmi za mešan zbor s spremljevanjem klavirja in harmonija. Skladatelj se je ta tako malo rabiljena oblika dokaj posrečila. Harmonija je zelo okusna. Le s koncem zadnje, 4. številke, nikakor ne moremo soglašati. Tak šablonski in bombastičen konec gotovo ne spada tja. Če je prav parafraza, ne smemo vsiljevati v narodno gradivo sloga, ki tako bije v obraz, in krade pristno svežost narodni pesmi. V tej točki se je povzpel mešani zbor pod vodstvom koncertnega vodje g. A. Andela glede uglajenosti in preciznosti nad vse druge točke mešanega zbora. Poleg Cvijecja je prednašal moški zbor „Hrvatskoj“, drugo delo istega skladatelja. Skladba je starejšega vokalnega sloga. V tej skladbi se zrcali marsikatera vrлина skladatelja. Novak je velik talent, napojen s hrvatskim duhom. Kdo drug bi mogel lprav ono besedilo tako hrvatski deklamirati, kakor on, pravi hrvatski sin. Ko je zabeležil prvi bolestni vzdih, ki se mu je izvil iz ranje nih prsi na besede: „Tvoj biser krasni tuđji su gusari poosteli; a ti si tako mirno po tijeju vjekov putovala starih, domovino ni za kog neopasna“, gotovo mu je rosilo oko solze na papir. V Novaku je mnogo pristnega hrvatskega heraižma, spomenega z liriko. Moški zbor je prednašal to pesem tako enotno in s tako točnim nagla-

Anton Ružička naznanja tužnim srcem svojim prijateljem in znaneem, tudi v imenu vsih svojih soročnikov, da mu je ljubljena soproga

Norberta Ružička roj. Mally

po mučni bolezni danes ob 5 zjutraj previdena s sv. zakramenti v Bogu zaspa. Pogreb nepozabne bo v torek, 18. novembra ob 10 uri iz občinske bolnišnice.

V TRSTU, 16. novembra 1913.

Ta oglas služi kot direktno obvestilo.

Novo pogrebno podjetje Corso 47.

Gostilna „pri Deteljici“

v Trstu, ulica Belvedere 7.

Priznana najboljša in najcenejša kuhinja. Pristna domača in tuja vina.

Franc Štrancar

gostilničar v Trstu, ul. Giuliani 32
priporoča cenjenemu občinstvu svojo

GOSTILNO

v kateri toči pristno vlpavsko domače vino lastnega pridelka, ter istrsko in druga vina. Domača kuhinja. Vse po zmernih cenah. Priporoča se cenjenemu občinstvu za obisk.

Prodajalna jestvin, kolo-

nijalij in delikates

Valentin Lussin

Trst, ul. del Bosco 22

Zaloga olja, kisle, mila, žita, moke in otrobov.

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žilne mreže, pohištvo železno in iz medi

dobavlja, kakor je dokazano, trdka

VALENTIN BERGMAN
GRADEC

Podružnica Trst
ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastoj.

Rodoljubi! Posnemajte naše narodne mecene!

A. BAMBIČ (prej JAKOB BAMBIČ)

TRST, ulica Cologna šte. 9.

Zaloga vsakovrstnega blaga za vsako gospodinjstvo na debelo in drobno. Zaloga otrobov, koruze in moke ter različnih jestvin. Svoji k svojim! Se priporoča A. BAMBIČ.

A. SBOGAR

kovač, mehanik in elektrotehnik - z delavnico za nikliranje, posrebranje, bakiranje itd. itd. Trst, Via Gastano Denizatti 5. - Telefon 126, Rom. IV.

Popravlja priprave za točenje piva, motorje na gas in bencin, sesaljske, živalne stroje, motozidke, bliskice in izvršuje druga dela, ki spadajo v stroko mehanikov, priprave za električne razsvetljavo, električne motorje in vzdigovalnice, električne zvonce, telefone in vsako delo elektrotehniško. - Zaloga žarnic, stekel za gas in elektriko in drugih predmetov.

RUDOLF SCHULTZE

IZ BERLINA koceslonirani zobotehnik

Ulica Acquedoto šte. 4, I. nadstr., (vagal Via Stadlon).

UMETNI ZOBJE PO NAJNOVEJŠI TEHNIKI.

JAMČI SE ZA PERFEKTNOST IZVRŠITEV,

Zmerne cene z ozirom na razmere manj posedujočih slojev.

OPRAVKI SE IZVRŠUJEJO V DVEH URAH. — SPREJEMA OD 9—1 IN 3—8.

Anton Breščak

Gorica - Gosposka ul. (G. Carducci) 14, v lastni hiši.

Prva in največja slovenska zaloga in tovarna pohištva na Primorskem.

V zalogi ima vedno nad 50 modernih in jedlinih spalnih sob.

Gene od 300 do 3000 K soba.

: Edina slovenska delavnica tapetarij. :

Velika izbira slik, stolic kakor tudi železnega pohištva.

Sprejema naročila za opreme vil, hotelov i. t. d.

som, kakor da jo poje kvartet. Vsekakor pa tempo pri besedah „Ah ota nado“... je bil nekoliko prehitel, toliko z ozirom na glasbeno stran, kolikor iz čisto deklaratoričnega stališča.

Slišali smo tudi srbske narodne pesmi, harmonizirane in povite v venec po Mokranjcu. Kakor hrvatske tako se tudi srbske narodne pesmi odlikujejo po bogati poeziji. Oni, ki pokazujejo na te narode kakor na nekaj izrodek, prav oni naj bi pošiljali komponiste tja doli, kjer so se ravno kar posušili potoki krvi, da bi slišali na svoja ušesa, kako inteligenčni je ta narod, v kaki besedi, ritmiki, melodiki in v kakem slogu izraža svoja čustva, slišali bi vse te krasote, o katerih se jim še sanjalo ni.

Mokranjčeve narodne pesmi so krasno harmonizirane, v duhu, ki ga zahteva značaj balkanske narodne glasbe. Le s formo rukoveta se ne moremo sprijazniti. Narodna pesem je najlepša, ako se podaja samo zase, kakršna je, s primerno, četudi bogato, interesantno varirano harmonizacijo. Najmanj primerna je pa ona dolžina, ki jo nahajamo v Mokranjčevem V. rukovetu, in to že radi tega, ker zbor vsled raznih modulacij težko vzdrži pravo intonacijo.

Največja zborova kompozicija tega večera je bila Smetanova „Pesem na morju“. Ta skladba stavi velike tehnične zahteve na zbor. Vsak pevovodja naj dobro pretehta grla svojih pevcev, posebno tenorje, preden se odloči za to delo. Mojster Smetana je prekrasno naslikal v tej skladbi razpoloženje, ki vlada na odhajajoči ladji. Ni prizanašal nobenemu glasu, posebno tenorju ne. Koncertni vodja g. Anděl je z vso resnostjo naštudiral to skladbo. Z omejenjo kompozicijo je pokazalo „Kolo“, da zasleduje največje cilje glede tehnične strani, pa tudi kar se tiče čiste izrazitosti sloga. Ta zbor so prednašali res idealno. Le proti koncu se je poznala utrujenost, posebno pri prvih in drugih tenorjih. Če pomislimo, da so bili pevci par ur pred nastopom še na vlaku in da so se kolikor toliko utrudili svoj organ z živokliki, kar je strup za pevca, se jim drage volje pregledajo tudi nekatera mesta pri drugih skladbah ki niso bila dovršena točna v ritmu in čistosti, posebno v sopranu in v basu.

G. Anděl se je izkazal ne le kot dober dirigent, marveč tudi kot izvrsten harmonizator narodne pesmi. Zadnjo točko programa so tvorile hrvatske narodne pesmi, katere je harmoniziral g. Anděl. Te narodne, krasno harmonizirane pesmi so vsled svoje nepremenjene prvotne oblike napravile med narodnimi pesmimi sobotnega večera najlepši vtis. Ne smemo prezreti, da tudi narodna pesem tvori svojo celoto, kakor umetna, in da je najbolje, ako se poda poslušalcu vsaka celota zaen.

Med zborovimi točkami sta nastopala solista zagrebške opere g. F. Lowczyński, tenorist, in g. M. Vušković, baritonist. G. Lowczyński nam je zapel dve Hatzejevi pesmi „Majka“, in „Kad milidijah mrijeti“, in dve ariji, iz Albinijeve opere „Maričon“ in Lisinskega opere „Borin“. Glas mu je v vseh položajih masiven, poln gorkote, in to še posebno, kjer se je posluževal glavnice registra (pianissimo v nizkih in visokih položajih). Izvedel je hvalevredno različne nijanse, ki bi pa z izreko vred bile še dovršene, ako bi bil ton tvorjen z nekoliko lahkejšim nastavkom. Prelep uspeh, ki ga je dosegel g. Lowczyński pri Hatzejevih pesmih, nam jasno priča in nas uči, da edino le pesem spada na koncert, nikakor pa ne arijo bedisi iz te ali one opere. Pesem je, kakor smo prej omenili, sama zase celota, torej dovršena oblika z gotovo idejo, kolikor po tekstu, tako tudi po glasbenem delu, med tem ko je arija le del celote brez svojega naravnega okoliša.

G. Vuškovića, že iz lanskega leta nam Tržačanom v dobrem spominu, je zapel Parmovo „Poslednja noč“, Lajovičevo „Pesem starca“, Zajčevu „Utjeha“ in arijo iz Glinkove opere „Življenje za carja“. G. Vušković je pevec, ki ne pozna drvenja za tonovimi efekti. On zahteva od svojega tona samo toliko, kolikor je potreba k izražanju misli skladatelja. Zato je njegovo petje prava deklamacija uvezana v ton. Skratka, on je pevec z izvrstno šolo in veliko inteligenco.

Oba solista sta bila prisiljena dodati vsled velikega odobravanja še vsak po eno točko. V hvaležno priznanje sta dobila vsak svoj lov-or-venec.

Oba umetnika je spremljal na klavirju koncertni vodja g. Anděl.

Tudi zbor je bil po vsaki točki zelo burno pohvaljen.

Srebrni venec, podarjen društvu „Kolo“ in lov-or-venec, poklonjena koncertnemu vodji g. Andělu, bodita našim milim bratom iz Zagreba znak naše iskrene hvaležnosti za umetniški užitek sobotnega koncerta.

V. Š.

Razne vesti.

Ženin zažgal hišo neveste, ker je razdrla zaroko. V Hieflau na Bavarskem je razdrla hišo delovodje Manza zaroko s svojim ženinom, pomožnim delavcem Gastom. Odslavljenega Gasta je to tako razjarilo, da je zažgal Manzovo hišo. Manz, njegova žena in dve hčerki sta se rešili, dva Manzova sinova, eden 11, drugi 21 let star, sta pa zgorela. Bivši nevesti je Gast pisal, da je bil na pogorišču, in če bi jo bil zagledal, bi jo bil ustrelil.

Težka operacija. Iz Petrograda poročajo: Vznemirjajoč prizor se je odigral pred kratkim v neki petrogradski bolnišnici. Neki bolnik je bil operiran vsled vnetja slepiča in je ležal v težki narkozi na operacijski mizi. Bolnik je bil pred tem v sodni preiskavi. Ko je hotel po operaciji kirurg rane zašiti, je vstopil v operacijsko dvorano policijski komisar s preishovalno komisijo ter hotel zaslišati bolnika. Zdravnik je prosil komisarja, naj takoj odide iz dvorane, čemur pa se je uradnik upiral. Zdravnik je pravil komisarju, da je bolnik v narkozi in da ne more biti zaslišan. Policijski uradnik pa je navelic temu zahteval, naj bolnika z umetnimi sredstvi zbude iz narkoze, kajti komisija nima časa, da bi še enkrat prišla. Komisar se je končno hotel poslužiti nasilja in je začel bolnika tresti za ramena. Tedaj pa se je zganil zdravnik in trije strežaji so prijeli komisarja ter ga vrgli iz dvorane. Nato je tudi preiskovalna komisija odšla. Še le potem je mogel zdravnik končati operacijo. Drugi dan pa so ga povabili na policijo, ker je „onemogočil uradno postopanje“.

Primere in živalstva v našem govoru Vsi narodi na svetu se v svojem govoru radi poslužujejo primer in živalstva. Že sveto pismo uči, da treba biti zviti kakor kača in krotak kakor golobje. V zadnjih časih tožimo, da je življenje pasje slabo, kadar se nam pa kaj važnega posreži, pravimo, da smo na konju in marsikdo se potem postavlja kakor petelin na gonju. Marsikak star osel ni boljši od mladice, ki mu raste šele prvi mah. Kdor pride zvečer z opico domu, ima drug dan mačka in se zviija kakor črv, dasi je drugače močan kakor medved. Junaki so pogumni kakor levi, bojazljivci pa pred lastno senco beži kakor zajec, dasi je drugače počasen kakor polž. Ni posebna umetnost, iz muhe napraviti konja. Zagovedenih ljudi je povsodi najti. Marsikdo spi kakor medved, medtem ko drugi dela kakor konj in je marljiv kakor čebela. V jezi postane človek rdeč kot kuhan rak, če nima ravno polževe krvi. Lisjak je navadno po mačje prilizjen. Marsikdo je reven kakor cerkvena miš, pa se vendar na pihuje kakor žaba. Gorje mu, kogar črv v duži gloje! Pasja ponižnost je dostikrat v zvezi s kačjo strupenostjo. Krade kakor sraka in se počuti v zaporu kakor riba v vodi. Poje kakor slavček, drugače je pa ne umna goska; brenči za ženini, kakor sili muha v vrelo kašo. Orlovski nos je mnogim všeč, oslovski ušesa pa ni nikomur v čast. Kdor mačko v vreči kupi, stoji potem dostikrat razočaran in zmešan kakor bik pred novimi vrati. Kdor je zdrav in lačen, je kakor volk, kakšna razvajeca gospica pa samo pokuša kakor piček. Kdor ne krha svojega jezika, mora dostikrat osramočen utihniti in se umakniti kakor polit kužek.

Detektivska smola. Iz New-Yorka poročajo o humorističnem dohodku dveh detektivov, ki sta zasledovala nekega razupitega žepnega tatu. Detektiva Wilson ni Morley, oba moža slabotnih postav, sta se preoblekla za ženske. Nateknila sta si najnovejša vrečasta krila, svilene nogavice, žametaste klobuke ter se postavila k najbolj prometni postaji cestne železnice. Kmalu se jima je približal neki sumljiv človek. ki je tudi iztrgal Wilsonu srebrno žensko ročno torbico in hotel oditi svojo pot. Preoblečena detektiva pa sta potegnili revolverje in pozvala tatu, naj obstane. Ta pa ju ni čakal. Hotela sta teči za njim, toda pojavila se je nenavadna zapreka. Vrečasta krila so bila veliko preozka in že po 50 korakih sta morala zmučena obstati. Zamam sta oddala par streliv, ki niso zadeli cilja. Hitela sta v bližnjo hišo. da bi se znebila nerodnih kril, toda hišni gospodar ju je imel za vlomilca ter je hotel poklicati policaj, ki pa jima judi ni hoteli ničesar verjeti. Ko se je končno vse pojasnilo, je izginil žepni tat že davno brez sledu.

Kolega. Na francoskih železnicah se še vedno sprejema napitnina. Sprevodnik vlaka čaka, da mu pasażir stisne v roko nekaj drobiža. Ker je to slabo vplivalo, so na nekaterih železnicah prepovedovali sprejemanje napitnine. Ravnatelj neke železnice se je hotel prepričati, se li ta ukaz izpolnjuje. Vstopil je na neki postaji v vlak. In ko mu je sprevodnik pregledal listek, mu je ravnatelj stisnil v roko — par frankov. Sprevodnik je popolnoma mirno vtaknil denar v žep. Hotel se je odstraniti, ko zakriči gospodar ravnatelj nad njim: „Kaj, vi sprejemate napitnino? Ali ne veste, da je to pri naši družbi prepovedano? Zdjaj vas imam!“ — „Oh“, je zvito odgovoril sprevodnik, „od

drugih potnikov bi ne vzel napitnine. Toda, ker ste kolega...“

Nemško šolstvo na Turškem. V času, ko pade slovansko delavstvo iz Prusije in ko omejujejo obisk tujih dijakov na nemških visokih šolah, se čuje kaj čudna vest o organizaciji turških šol po nemškem vzoru. Turški listi poročajo, da se bodo v Koniji, Adani in Carigradu ustanovile tri nižje nemške obrtne šole. Sicer bodo pod vrhnim nadzorstvom turškega naučnega ministra, vendar pa bodo imele znatno avtonomijo. Pozneje jih bodo izpremenili v visoke tehnične šole ter dopolnili z višjimi trgovskimi šolami. Razentega hočejo turški učni načrt reformirati po nemškem vzoru. Turške šole dobe nemške učitelje, turško naučno ministrstvo bo sprejelo večje število nemških uradnikov, referentov, in nadzornikov. Celo en sekojski šef bo nemec.

MALI OGLASI
se računajo po 4 stot. besedo.
Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Najboljše kranjske klobase ::
komad po 20 do 40 vinarjev razpošiljam po povzetju od 10 K naprej. Pri večjem naročilu nekaj popusta. Josip Princ, gostilničar in izdelovalec klobas — Selo štev. 23 pri Ljubljani. 2686

Meblirana
soba s hrano se odda takoj pri mali družini v ulici Commerciala 9, III. n., vrata 33. 2667

Fotografa
Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

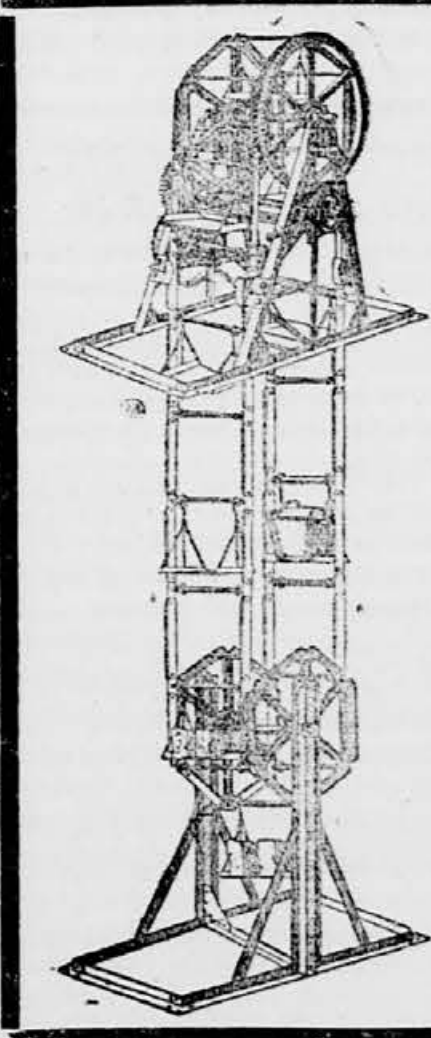
FR. BIAGGINI, Trst, ulica Istria štev. 21. Prodsja olja, kisa, mila in drugo. 372

Josip Štolfa mizarski mojster, Trst, ulica Belvedere št. 10. — Izvršuje vsakovrstna mizarska dela. 357

Fran Saksida ulica Fornace 13. Tovarna in trgovina glasovirjev in pianinov. Razpošilja na vse kraje. Izvršuje vsakovrstna popraviljanja. Delo z jamčeno. Cene zmerno. Svoji k svojim! 3224

Zdravljenje krvi!
Čaj „Tisečeri svet“ (Millefiori)
Čisti kri in je izvrstno sredstvo proti onim sluhajm, ki počne v lednici, kakor proti slabostem prebaviljanja in hemoroidom. — J eden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlični lekarni
PRAXMARER - „AI DUE MORI“
Trst (mestna hiša) — Telef. 377.
Polna poliljave se izvršujejo takoj in franco ako se dopolnijo 1-10.

Zaloga dalmatinskega vina
lastni pridelki iz JESENIC pri Omiš
Filip Ivanišević, Trst
ulica Valdirive 17. Telefon 14-05.
— Predaja na drobno in na debelo. —
GOSTILNE: „All' Adria“, ulica Nuova št. 18 in gostilna-Buffet, Piazza Giuseppeina št. 7, v katerih tudi svoja vina prve vrste.

L. CERZON zaloga olja jesiha in mila. Trst, ul. Sette Fontane 12. Najfineje namizno olje, priporočljivo za one, ki trpe na želodcu. — Steklenica pol litra kron 1-60.

Zaradi selitve

se prodaja po neverjetno nizki ceni: Poročna soba, solidna, moderna elegantna — ogledala — živalni stroji, stroji za pletanje — tudi različno pohištvo. SAMO ZA MALO DNI.

TRST, ul. del Sallce 2 (magazin).

Odhajanje in prihajanje vlakov

od 1. oktobra naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

C. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

5.00 B Hrpelje, Pula in medpostaje.
5.40 O do Gorice in medpostaje (Ajdoščina).
5.50 M do Poreča in medpostaje.
7.35 O Hrpelje-Divača-Ljubljana-Dunaj in medp.
7.45 B Gorica, (Ajdoščina), Jesenice - Celovec - Dunaj-Praga-Dečin-Beljak-Berlin - Monakovo in medpostaje.
9.05 O Gorica-Jesenice-Celovec-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Dunaj in medpostaje.
9.10 O Hrpelje, (Rovinj), Pula in medpostaje.
9.15 M le do Buj in medpostaje.
12.45 O Gorica (Ajdoščina) Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec in medpostaje.
2.40 M do Poreča in medpostaje.
4.15 O Gorica-Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec-Dunaj.
4.42 O Hrpelje (Divača-Dunaj) - (Rovinj) Pula in medpostaje.
6.00 B (Turški ekspres) Gorica-Jesenice-Ljubljana-Beljak-Inomost-Monakovo-Pariz in medp.
7.35 M le do Buj in medpostaje.
7.38 O do Gorice in medp. (Ajdoščina).
8.24 O Hrpelje (Divača-Ljubljana-Dunaj) Pula in medpostaje.
8.40 B Gorica-Jesenice-Beljak-Monakovo-Berlin, Celovec-Dunaj-Linac-Praga-Dečin.
10.30 O Gorica, Jesenice, Beljak, Inomost, Monakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

2.25 O Hrpelje-Divača.
2.20 O v Gorico.

Prihod v Trst.

6.05 O Iz Dunaja, Solnograda, Celovca, Monakova, Inomosta, Bolcana, Beljaka, Ljubljane, Jesenice, Gorica.
7.10 O Iz Dunaja (čez Divačo-Hrpelje).
7.23 O Iz Gorice (Ajdoščine).
8.25 M Iz Buj (in medpostaje).
9.00 B Iz Berlin, Draždan, Linca, Dunaja, Celovca, Beljaka, Jesenice, Gorice (in Ajdoščine).
9.25 O Iz Pule (Rovinja).
10.10 O Iz Jesenice, Gorice in medpostaj.
11.25 B (Turški ekspres) iz Pariza-Monakova-Celovca-Dunaja-Linca-Jesenice-Gorice.
12.40 M Iz Poreča in medpostaj.
2.00 O Iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, Gorice, (Ajdoščine) Berlin, Draždan, Praga, Dunaja.
3.47 O Iz Pule, (Rovinja), Hrpelje in medpostaj.
4.32 M Iz Buj in medpostaj.
7.00 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljubljane, Jesenice, Gorice.
7.05 O Iz Pule, Rovinj, Hrpelje, Divača, Dunaj.
7.57 B Iz Berlin, Draždan, Praga, Linca, Dunaja, Celovca, Inomost, Beljaka, Jesenice, Gorice, (Ajdoščine).
8.00 O Iz Poreča, Buj in medpostaj.
10.26 B Iz Pule (Rovinja), Dunaja (čez Divačo).
11.16 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorice.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

9.36 O Iz Gorice.
9.41 O Iz Divače, Hrpelje.

Kupujte Nar. kolek!

Mehanična delavnica

F. Miheučić & F. Venutti
Trst, Campo Belvedere št. 4

Popravlja in postavlja stroje in parne kotle, parne motorje, na plin, benzin in nafto. Industrijalne instalacije vsake vrste: mline, stiskalnice in čistilnice. Specijaliteta žag za kamnje, stiskalnice za grozdje; stroji za obdelovanje lesa. Izdelovanje oblik in vzorcev za testenine in biškote.

Zaloga novih in starih motorjev, brizgalnic, strojev za vzdrževanje zidarskega materiala, mletja kave, drož in drugih tehn. predmetov.

L. CERZON

zaloga olja jesiha in mila. Trst, ul. Sette Fontane 12. Najfineje namizno olje, priporočljivo za one, ki trpe na želodcu. — Steklenica pol litra kron 1-60.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement. Zelo ugodno. Izborna kuhinja in Budjejeviško pivo (brez olavobola). Zmerne cene.

RESTAVRACIJA - HOTEL BALKAN (Piazza della Caserma)